

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

04/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

5.4. Prezident přijal makedonského předsedu vlády

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě předsedu vlády Republiky Makedonie pana Vlada Bučkovského. Hovořili spolu o vnitropolitické situaci v Makedonii, aktuálním vývoji na Balkáně a o začleňování Makedonie do euroatlantických struktur.

7.4. Prezident přijal německého ministra zahraničí

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě ministra zahraničních věcí Spolkové republiky Německo Franka-Waltera Steinmeiera. Ministr Steinmeier poděkoval prezidentu Klausovi za jeho iniciativu v otázce ostatků německých vojáků zemřelých na našem území za druhé světové války. Ve vzájemném rozhovoru dále konstatovali, že bilaterální vztahy jsou ve všech oblastech bezproblémové a diskutovali otázky týkající se budoucnosti Evropské unie.

21.4. Prezident přijal členy amerického Kongresu

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě jedenáct členů Sněmovny reprezentantů amerického Kongresu. Kongresmani hovořili s prezidentem republiky především o aktuálních tématech týkajících se transatlantické spolupráce, bezpečnostní situaci na Blízkém východě a o angažmá České republiky v mezinárodních misích.

21.4. Prezident přijal moldavského předsedu vlády

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě předsedu vlády Moldavské republiky pana Vasilea Tarleva, se kterým hovořil o vnitropolitické situaci v Moldavsku, aktuálním vývoji v Podněstří a o spolupráci Moldavska s EU.

21.4. Prezident přijal čínského velvyslance

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě velvyslance Čínské lidové republiky pana Tchang Kuo-čchianga u příležitosti ukončení jeho diplomatické mise v České republice.

Prezident ocenil pozitivní rozvoj česko-čínských vztahů, ke kterému došlo v posledních letech, a připomenul, že v zájmu každé české vlády je udržovat vzájemné vztahy na co nejlepší úrovni.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

19.4. Národní parlamenty pro větší kompetence v řízení EU

Hlavním tématem dvoudenní konference o problematice subsidiarity „Evropa začíná doma“ byla otázka kompetencí mezi institucemi EU, národními parlamenty a vládami jednotlivých zemí Unie. „Diskutovali jsme především o tom, jak zvýšit legitimitu i prestiž jednotlivých rozhodnutí evropských institucí. Shodli jsme se, že tou správnou cestou je posílení role národních parlamentů,“ prohlásil předseda Senátu Přemysl Sobotka.

„Větší atraktivitu i respekt získají například unijní směrnice tím, že vlády, než o nich pojedou vyjednávat do Bruselu, budou mít svoje postoje dopředu vybalancovány se svými parlamenty. Jednak svazují svým parlamentům ruce, odtrhávají problematiku Unie od svých občanů a navíc pak musejí měnit svoje vyjednávací pozice v Bruselu, a to není pro Unii dobrá zpráva,“ shrnul předseda Senátu.

Většina řečníků podpořila v otázkách kompetencí názor, že národní parlamenty by měly hrát v rozhodovacích procesech Unie větší roli, neboť jejich legitimita je určena sestavováním vlád, které pak v Bruselu spoluvytvářejí evropskou politiku.

„Jsou to koneckonců národní parlamenty, kdo by měl určovat charakter kompetencí mezi Bruselem a jednotlivými vládami. Unie by měla především řešit ty problémy, na které jednotlivé státy nestačí.“ uzavřel Přemysl Sobotka.

27.4. Pomoc povodněmi postiženému Rumunsku přes Senát

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka mimořádně přijal chargé d'affaires z Rumunského velvyslanectví v Praze Dana Balanescu. Tématem rozhovoru byla mimořádná situace v Rumunsku při obrovských záplavách.

„Dostal jsem od pana Balanescu výčet škod, které v Rumunsku povodně napáchaly. Nejde jen o materiální ztráty, ale jsou zatopena obrovská území, s rozvodněným Dunajem se potýká dvanáct okresů. Slíbil jsem, že rozešlu dopis českým humanitárním organizacím s žádostí, aby ve svých aktivitách pamatovali na Rumunsko,“ řekl po jednání předseda Senátu. Sobotka dostal rovněž seznam potřebného vybavení, které v Rumunsku při likvidaci následků povodní nejvíce chybí. Dopis ze Senátu s žádostí o pomoc byl rozeslán na české humanitární organizace a také na Ministerstvo zahraničních věcí.

28.4. Předseda Senátu přijal olympioniky

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka se setkal s úspěšnými sportovci z dvacátých zimních olympijských her v Turínu. Poděkoval jim za vzornou reprezentaci České republiky a za skvělé zážitky, které čeští olympionici připravili svým fanouškům.

„Jste nejlepšími vyslanci naší země a já vám za to děkuji,“ řekl předseda Senátu. „Jsem rád, že vás mohu přivítat v Senátu.“ prohlásil Přemysl Sobotka.

Za sportovce pozdravila přítomné senátorky a senátory Kateřina Neumannová a promluvil také Milan Jirásek, předseda ČOV a František Dvořák, místopředseda ČOV a šéf české výpravy v Turínu.

Úspěšní sportovci obdrželi od předsedy Senátu pamětní medaili předsedy Senátu spolu s pamětním listem.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

4.4. EK varuje Česko kvůli tabákové reklamě

Evropská komise spustila sankční řízení proti České republice i za to, že správně neuplatňuje unijní směrnici zakazující tabákovou reklamu a sponzorství. Spolu s Českem se pokárání dostalo také Itálii, Maďarsku a Španělsku.

"Porušení předpisů spočívá především ve výjimkách ze zákazu sponzorování (tabákovými společnostmi), které členské státy dovolily při převedení směrnice do národního práva," vysvětlila komise.

Praha a další tři metropole mají nyní dva měsíce na to, aby sjednaly nápravu. Pokud i poté EK shledá situaci neuspokojivou, zašle druhé varování. Třetím stupněm je pak žaloba k Evropskému soudnímu dvoru, nakonec mohou hrozit až finanční sankce.

Direktiva z roku 2003, která vstoupila v platnost v celé EU od konce loňského července, zakazuje tabákovou reklamu v tištěných médiích, rozhlase a na internetu (z televizních obrazovek musela zmizet již na počátku 90. let). Bez výjimky také zakazuje, aby tabákové firmy sponzorovaly akce s přeshraničními dopady jako velké sportovní podniky, přenášené i do jiných zemí. Česku nyní komise vytkla, že u tabákového sponzorství poskytlo tříletou výjimku na kontrakty, uzavřené před vstupem nové legislativy v platnost.

14.4. New Orleansu pomáhá ČR úhradou vědeckého místa na univerzitě

Univerzita v New Orleansu, která byla loni v létě postižena stejně jako celé město ničivým hurikánem Katrina, zřídí díky české vládní finanční pomoci profesorské místo v oboru urbanistického plánování. Šek na 120.000 dolarů (asi 2,9 milionu korun) předal představitelům školy český velvyslanec v USA Petr Kolář.

Náplní profesorského programu, který má být poskytován také českým kandidátům, bude revitalizace a urbanistický rozvoj poničených oblastí města New Orleans. Cílem projektu je vytvořit stálé profesorské místo, které přispěje k veřejné a odborné debatě o urbanistickém rozvoji oblastí poničených hurikánem Katrina a ve vzdálenější budoucnosti se může věnovat obecnějším otázkám urbanistického rozvoje a revitalizace území postižených přírodními katastrofami.

Česká vláda vyčlenila na finanční pomoc jihu USA zasaženého loňskými hurikány 430.000 dolarů, tedy asi deset milionů korun. Peníze jsou určeny hlavně na pomoc "nejširším vrstvám nejobyčejnějších lidí, na budoucnost a rozvoj", řekl před časem Kolář ČTK. Už v lednu a únoru předal 100.000 dolarů základní škole v texaském Deweyville a zhruba stejné částky charitativní lékárně v mississippijském Biloxi a veřejné knihovně v Bayou La Batre ve státě Alabama.

Díky publicitě v lokálních médiích spojené s předáváním české pomoci je podle Koláře mezi Američany velký zájem o nedávné povodně v České republice. Na velvyslanectví se obrací řada amerických občanů s dotazem, jak by mohli pomoci.

Hurikán Katrina uhodil na americké pobřeží Mexického zálivu loni 29. srpna a měsíc po něm přinesl do stejné oblasti další zkázu hurikán Rita. Bezprostředně po Katrině vyčlenila česká vláda na humanitární pomoc 25 milionů korun, z nichž byly krátce po katastrofě financovány dodávky příkrývek, polních lůžek a stanů.

14.4. Návštěva ministra obrany Karla Kühnla v Chorvatsku

Ministr obrany České republiky Karel Kühnl navštívil ve dnech 12. - 14. dubna 2006 Chorvatskou republiku. Návštěva se nesla ve znamení podpory vstupu Chorvatska do euroatlantických struktur, tedy do NATO a EU. Chorvatsko kandiduje na členství v obou organizacích. Během návštěvy se česká delegace sešla s nejvýznamnějšími

politickými představiteli Chorvatské republiky, tj. předsedou vlády Ivem Sanaderem, ministrem obrany Borislavem Rončevićem a ministryní zahraničí a evropské integrace Kolinou Grabar Kitarovičovou.

Chorvatští představitelé žádali o pomoc a podporu ČR při úsilí jejich země o vstup do NATO a EU. „Nedovedu si představit NATO a EU bez Chorvatska,“ řekl při jednání s Ivem Sanaderem Karel Kühnl. „Chorvatsko je stejně jako ČR stát střední či menší velikosti. Je klíčové, aby v budoucnu tyto země spolupracovaly.“ dodal.

„Co se týká EU,“ pokračoval český ministr obrany, „domnívám se, že s Chorvatskem by se mělo jednat individuálně, aby mohlo vstoupit do Unie co nejdříve. Už nyní je vaše země ve vysokém stádiu připravenosti.“

18.4. Podle Štrasburku ČR porušila ve sporu s Chadimovou úmluvu RE

Česká republika porušila ve sporu s Martou Chadimovou, usilující o nemovitosti na pražském Loretánském náměstí, některé body evropské úmluvy o lidských právech. Rozsudek v tomto smyslu zveřejnil ve Štrasburku Evropský soud pro lidská práva, u něhož Chadimová podala na ČR stížnost. Soud dále odsoudil Českou republiku v pěti případech týkajících se převážně délky soudního řízení.

Chadimová žádá na státu odškodnění údajné hmotné a morální újmy v celkové výši přes 96 milionů korun. V této věci ale štrasburský soud zatím ponechal oběma stranám možnost dohody a rozhodne o ní v případě potřeby později. Chadimové dal konkrétně zapravdu v tom, že ČR ve sporu porušila úmluvu o lidských právech v bodech týkajících se délky soudního řízení a práva na respekt k soukromé korespondenci a také jeden z protokolů k této úmluvě.

Marta Chadimová usiluje o nemovitosti na Loretánském náměstí od začátku 90. let. V této souvislosti byla stíhána pro údajné padělání úředních listin, ale v roce 1995 jí tehdejší prezident Václav Havel udělil milost. Tu původně odmítla, ale přijala ji v roce 2003. Havel nařídil, aby bylo zastaveno trestní stíhání Chadimové, protože dospěl k závěru, že vzhledem ke zhoršujícímu se zdravotnímu stavu obžalované je výrazně snížena její schopnost obhajoby, navíc řízení trvá nepřiměřeně dlouho a v jednání soudu jsou patrné některé procesní nedostatky jako porušení presumpce nevin, takže nelze očekávat, že soud je schopen dospět ke spravedlivému rozhodnutí.

Ve Štrasburku podala Chadimová na Českou republiku několikabodovou stížnost, z níž část týkající se údajné nespravedlnosti řízení u domácích soudů evropský tribunál nepřijal k projednávání jako předčasnou. Ve zbývajících bodech jí dal vesměs za pravdu. Podle rozsudku dospěl k závěru, že délka řízení u domácích soudů byla přílišná, že se tak prodloužilo období, po němž nemohla disponovat se svým majetkem, a že nebylo respektováno rozhodnutí českého ústavního soudu zničit všechny záznamy jejich rozhovorů s obhájcem.

Ohledně práva disponovat majetkem má štrasburský soud za to, že v době, kdy české soudy Chadimové zakázaly disponovat s ním, byla považována za jeho majitelku. Chadimová dosáhla na státu vydání domu v roce 1992, ale pak byla obviněna, že si k němu dopomohla podvodem, a soudy jí zakázaly s ním disponovat. Spor o dům stále trvá.

Vládní zmocněnec Vít Schorm, který před evropským soudem zastupuje Českou republiku, ČTK řekl, že v případě ČR se jedná o první takové "oddálené" rozhodnutí, kdy soud dal ještě oběma stranám určitou lhůtu na dosažení dohody. Jinak je to ale celkem běžné, poznamenal Schorm.

Soud se podle něj k tomuto závěru uchyluje v případech, kdy je výpočet náhrady a škody složitý a nejednoznačný. Strany sporu podle něj nyní mají tři měsíce na to, aby

se samy dohodly na výši takzvaného "spravedlivého zadostiučinění". Pokud se tak nestane, o náhradě definitivně rozhodne soud ve Štrasburku.

Právní zástupce Chadimové Ivo Palkoska ČTK řekl, že předmětné rozhodnutí sice ještě neviděl, o dohodu se státem se prý ale určitě pokusí.

Chadimová požaduje na republice 86,3 milionu korun jako kompenzaci údajné hmotné újmy, deset milionů korun jako kompenzaci údajné újmy morální a 51.000 korun jako náhradu soudních výdajů.

19.4. EK vyčetla ČR špatné sladění zákonů ohledně důchodů a podniků

Evropská komise vytkla České republice, že stále nepřevedla do svého práva směrnici EU o kontrole úřadů zaměstnaneckého penzijního pojištění, což měla učinit do loňského září. Pokud do dvou měsíců nezjedná nápravu, podá komise na ČR stížnost k Evropskému soudnímu dvoru. Ze stejného důvodu exekutiva EU kritizovala také Slovensko, Belgie, Kypr, Finsko, Francii, Itálii, Litvu, Slovinsko, Španělsko a Británii.

EK dále upozornila Prahu, že jí stále ještě neposkytla vysvětlení k české legislativě, podle níž se řídí nabídky převzetí podniků (takeover bids). Komise má podezření, že česká úprava není v souladu s příslušnými evropskými předpisy. Také v této otázce by měla ČR odpovědět do dvou měsíců, pokud se nechce dočkat dalšího stupně řízení pro porušení práva.

V prvním případě EK vyložila, že zmíněná směrnice se týká kapitálových požadavků na úřady, které mají na starosti vyplácení důchodů plynoucích ze zaměstnaneckého penzijního pojištění, a jejich kontroly. Připomněla, že ačkoli se důchodové systémy v jednotlivých státech EU výrazně liší, tato směrnice zajišťuje jistá společná pravidla, která mimo jiné umožňují vyplácení tohoto druhu důchodů přes hranice.

Podle českého zdroje tento typ penzijního pojištění v ČR prakticky neexistuje. Jeho rozvoj má zajistit zákon, který projednává poslanecká sněmovna. V něm bude také zohledněna zmíněná směrnice EU.

Druhý případ je reakcí na početné stížnosti českých subjektů, kterým se zdá, že stávající podoba obchodního zákoníku dává většinovým akcionářům v podnicích nepřiměřenou možnost přimět menšinové akcionáře k odprodeji jejich podílů. EK se domnívá, že tato pravidla nejsou v souladu s příslušnou směrnicí. Nápravu by měla zajistit novela obchodního zákona.

24.4. Český premiér předal dar krajanům v Chorvatsku

Zástupci početné české komunity v Chorvatsku se těší respektu většiny místních obyvatel za to, jak si stále udržují jazyk, zvyky a kulturu svých předků. Část Chorvatů ale na Čechy žárlí, říká předsedkyně Svazu Čechů v Chorvatsku Leonora Janotová.

"Máme místa, kde se všichni takřikajíc klaní české kultuře a těm nadšencům, kteří si zde po dvoustleté přítomnosti dokázali uchovat český jazyk a kulturu. Máme ale také místa, kde se možná trošku žárlí, že se nám Čechům tak dobře daří. Tam mají Češi problémy s používáním jazyka. Není to ale negativní vztah chorvatské společnosti, spíše pár jednotlivců" řekla dnes Janotová českým novinářům v Záhřebu.

Spolu s dalšími krajany převzala z rukou premiéra Jiřího Paroubka, který je na návštěvě této balkánské země, šek na tři miliony korun. Peníze komunita použije na dokončení budovy České besedy v Rijece.

Beseda se stane centrem společenského a kulturního života nejen české menšiny v Chorvatsku.

Uvádí se, že v Chorvatsku žije až 16.000 lidí s českými předky, nejvíce v okolí měst Daruvar, Bjelovar, Garišnica a Kutina. Janotová uvedla, že za éry Jugoslávie mohli Češi žijící u Daruvaru používat svou mateřskou řeč jako úřední jazyk. Po válce ovšem dvojjazyčné nápisy zmizely z ulic a při úředním kontaktu se musí používat výhradně chorvatština. Krajané ale tvrdí, že na používání češtiny mají zděděné právo dané ústavou.

Paroubek slíbil, že se za používání českého jazyka na úřadech přimluví při rozhovoru se svým protějškem Ivem Sanaderem. "Věřím, že po urgenci pana premiéra se to podaří," uvedla šéfka krajanického sdružení. Zdůraznila, že chorvatský stát aktivity českého spolku maximálně podporuje.

24.4. Česko chce, aby EU jednala s Chorvatskem a Tureckem zvlášť.

Česká diplomacie bude prosazovat, aby Evropská unie jednala o členství Chorvatska a Turecka zvlášť. Při návštěvě Záhřebu to uvedl premiér Jiří Paroubek. Dosud vede Brusel rozhovory s oběma státy, což Chorvatům vadí a usilují o separátní jednání.

Paroubek podpořil členství Chorvatska v EU i NATO a vyjádřil zájem Prahy na stabilitě a proevropské orientaci celého západního Balkánu. Po setkání se svým chorvatským protějškem Ivem Sanaderem novinářům řekl, že vstup do obou organizací přispěl k hospodářskému růstu České republiky a tytéž pozitivní dopady podle něj mohou očekávat i Chorvaté.

Sanader ocenil, že Češi patří mezi nejaktivnější zastánce chorvatského členství v unii. Podle průzkumu Eurobarometru se pro přistoupení této země k pětadvacítce vyslovilo 76 procent českých občanů. Sami Chorvaté jsou ale o dost zdrženlivější, podpora přistoupení k EU se nyní pohybuje kolem 50 procent.

Chorvaté si přejí vstoupit do EU v roce 2009, v brzké době čekají i pozvánku do Severoatlantické aliance. "Česká republika považuje západní Balkán za zónu svých životních zájmů... My jsme vždycky cítili, že tady máme bratry, a od toho je odvozena naše politika," řekl předseda české vlády.

Sanader po jednání s Paroubkem vybídl české firmy, aby se vrátily do přístavu Rijeka, který opustily během jugoslávské války a našly útočiště v Itálii. Vyzdvihl modernizaci přístavu a výstavbu železniční rychlodráhy do Záhřebu.

Obchodní výměna mezi oběma státy činí 500 milionů dolarů ročně, potenciál je ale větší. "Jsou zde velké možnosti v oblasti turistiky, průmyslu, ochrany životního prostředí, výstavby silnic a dálnic. Dokončuje se také privatizace hotelů v Chorvatsku," vypočítal Paroubek.

Na Jadran letos stejně jako v předchozích letech míří odhadem 700.000 českých turistů. Během dvoudenní návštěvy Chorvatska strávil Paroubek nejvíce času se svým chorvatským protějškem. Český premiér se sešel také s prezidentem země Stjepanem Mesičem a se šéfem parlamentu Vladimírem Šeksem. Krajanické komunitě předal šek na tři miliony korun, které Češi žijící v Chorvatsku využijí pro vybudování České besedy v Rijece.

24.4. Svoboda navrhne vládě, aby ČR zavedla víza pro Kanadány

Ministr zahraničí Cyril Svoboda navrhne vládě, aby zavedla víza pro Kanadány cestující do České republiky. Šéf české diplomacie to ČTK telefonicky řekl poté, co dnes v Ottawě o vízových otázkách jednal s tamními představiteli. Důvodem je prý fakt, že zatímco Češi pro cesty do Kanady víza potřebují, Kanadané nikoli. Další příčinou je to, že jednání s kanadskou stranou o zavedení bezvízového styku zatím nepokročila.

Pokud by však ČR víza pro Kanadany zavedla, hrozila by ji žaloba u Evropského soudního dvora (ESD) v Lucemburku. "Musíme se obávat, že můžeme být žalováni za to, že porušujeme společnou vízovou politiku," řekl Svoboda ČTK. Návrh na zavedení víz pro Kanadany je prý ale jediná cesta, aby se touto otázkou začala EU vážně zabývat.

27.4. Za dva roky členství zahájila EK proti ČR 246 kárných řízení

Evropská komise zahájila proti České republice za první dva roky od jejího vstupu do Evropské unie 246 řízení pro porušení práva. Ve 160 případech byla procedura ukončena tím, že ČR nedostatky odstranila, nebo se věc vyjasnila. Vyplývá to ze statistiky vedené českými úřady.

Pouze ve 26 případech komise Praze vytkla přímo porušení práva, nebo jeho špatnou aplikaci. Ve všech ostatních případech - 220 z 246 - se stížnosti týkaly zpoždění při přejímání evropských předpisů do českého právního řádu. Podle českého diplomatického zdroje je to dáno jak průtahy při schvalování zákonů v parlamentu, tak přísnými pravidly, kterými se při oznamování transpozice do Bruselu řídí odbor pro kompatibilitu práva při úřadu vlády.

Z 86 neukončených případů je 63 v prvním stádiu procedury, Praha tedy obdržela takzvané formální upozornění. V dalších 19 případech dostala po marném uplynutí lhůty k nápravě i "odůvodněné stanovisko", které je druhou fází řízení. Ve čtyřech případech se komise nedočkala ani pak změny a obrátila se na Evropský soudní dvůr.

Tyto čtyři případy se týkají zpoždění při schvalování zákona o hluku, který prezident Václav Klaus vrátil parlamentu, nedostatků v českém autorském zákonu a neúplně převedených předpisů o uznávání kvalifikací lékařů a zubařů. Česká strana doufá, že všechna tato zpoždění se podaří napravit dřív, než soud začne žaloby projednávat.

Do druhé fáze dospěla například výtky komise, že ČR nezajistila přenositelnost čísel mezi jednotlivými mobilními operátory, že nemá úplný telefonní seznam zahrnující i čísla mobilních telefonů nebo že nedostatečně převedla předpisy o odstraňování polychlorovaných bifenyly. Zastaveno nebylo řízení kvůli porušování předpisů EU o dálničních známkách, ačkoli ministerstvo dopravy tvrdí, že již zjednálo plnou nápravu.

Formální upozornění se týkalo například podezření z porušení předpisů o zadávání veřejných zakázek podnikem Lesy ČR nebo stížnost, že české právo nenařizuje placení autorských poplatků z filmů promítaných a hudby hrané v hotelových pokojích.

Evropská komise nemá k dispozici čerstvé údaje za všechny sektory a tudíž ani srovnání jednotlivých států. Z čísel za rok 2004 vyplývá, že ČR osm měsíců po vstupu suverénně předhonia v počtu zahájených řízení pro porušení práva ostatní nováčky - nabrala jich 145, zatímco Slovensko mělo 107, Lotyšsko 108 a Polsko jen 49. Podle diplomatů si Česko zřejmě toto prvenství podrželo i v roce 2005.

Převzaté evropské předpisy představují dnes už větší část českého právního řádu. Pokud členský stát verdikt nerespektuje, může komise nařídít finanční postih.

27.4. Sasko-Anhaltsko odveze z Libčevsi 750 tun odpadu

Celkem 750 tun odpadu z ilegální skládky v Libčevsi na Lounsku se vrátí do Německa - dohodli se na tom zástupci ministerstev životního prostředí České republiky a německé spolkové země Sasko-Anhaltsko. Černá skládka v Libčevsi původně obsahovala na 4000 tun odpadu a Sasko-Anhaltsko se přihlásilo k 2100 tunám prokazatelně pocházejícím z této spolkové země. Skládku ale vícekrát někdo

zapálil a podle Saska-Anhaltska je oněch 750 tun sasko-anhaltským podílem z odpadu, který zbyl.

"Převezmeme zpáteční dopravu a začneme s tím v týdnu od 8. května," řekla ČTK po jednání sasko-anhaltská ministryně Petra Wernickeová. Do poloviny května by měl být tento odpad zcela odvezen do Německa.

Spálené zbytky a neprokázaný odpad poputují na zabezpečenou meziskládku u Litvínova na Mostecku. Odvoz, na který poskytlo dotaci 1,9 milionu korun české ministerstvo financí, začal 27. dubna. Původ zbylého odpadu bude ještě zkoumat zvláštní německá agentura, kterou spolkové země zřídily právě pro případy "anonymního" ilegálního odpadu.

"Než se vyřeší otázka odvozu do Německa .. tak to setrvá v areálu, který bude zabezpečen a odpovídá standardům životního prostředí," řekla ČTK náměstkyně českého ministra životního prostředí Ivana Jirásková. S výsledkem jednání je spokojena.

Náklady na zpětný transport jsou odhadovány na 150 eur (tedy asi 4500 korun) za tunu. Sasko-Anhaltsko uplatní nárok na jejich náhradu u firmy, od níž libčeveský odpad pochází. Vůči ní bylo zahájeno i trestní řízení kvůli ilegálnímu dovozu odpadu. Jde o společnost z Halle, kterou zástupci německého ministerstva oficiálně nejmenovali.

28.4. V institucích EU pracuje po dvou letech přes 500 Čechů

Podle posledních údajů ze začátku dubna pracovalo v pětadvacetitisícovém aparátu Evropské komise 1627 občanů z deseti nových členských států; Čechů mezi nimi bylo 223, Slováků 134. Lze odhadovat, že zhruba stejně lidí z "desítky" zakotvilo v ostatních institucích - v aparátu Evropského parlamentu je například zaměstnáno 113 Čechů, u Evropského soudního dvora 42, v Hospodářském a sociálním výboru 14, v sekretariátu Rady EU 56 a ve Výboru regionů dvacet. Mnoho dalších se ovšem uchytlo jako asistenti u europoslanců, v aparátu politických klubů v EP; v komisi pracují vedle řádných zaměstnanců dočasní "národní experti" či stážisté. Českých tlumočnicků na volné noze se tu pohybuje 58, slovenských 40.

Zkušenost s nimi je podle všech hlasů výborná. Velmi rychle se zapracovali, nejednou rozčeřili stojaté vody. "Přišli mezi úředníky, kteří tu pracují desetiletí a komisi dokonale znají, jsou však mnohdy také řekl bych "komisně vyhořelí". Odhadoval bych, že přinesli novou krev, a to nemůže Evropskou komisi neobohatit," řekl ČTK Karel Kovanda, zástupce generálního ředitele EK pro vnější vztahy. Vedle Marie Bohaté na druhé příčce ve statistickém úřadu Eurostat nejvýše postavený Čech v aparátu unie.

Podle Ladislava Mika, který funguje jako ředitel v úřadu EK pro životní prostředí, jsou nové země nadále jen velmi slabě zastoupeny; jejich lidé vynikají motivací, ochotou dělat víc za méně peněz, oplývají nápady, které se ve stojatých vodách nedaří vždycky prosazovat.

Úřad pro nábor pracovníků uspořádal za dva roky celou řadu konkurzů pro lidi z nových zemí a tvrdí, že se mu daří naplňovat směrná čísla - třeba v komisi by mělo do konce roku pracovat 2180 Čechů, Slováků, Poláků, Maďarů, Slovinců, Litevců, Lotyšů, Estonců, Kypřanů a Malťanů. Při porovnání čísel v relaci k počtu obyvatel je jasné, že ve všech kategoriích zatím nejvíce bodují Maďaři. Obsadili třeba křesla sedmi ředitelů, zatímco Češi mají jen jedno a Slováci dvě. Na středním článku řízení je Maďarů deset, zatímco Češi řídí čtyři odbory a Slováci dva.

28.4. EU se dohodla na pravidlech hry u přeshraničních sporů

Evropská unie se dočká jasnějších pravidel hry, určujících podle jakého státního práva se bude postupovat v přeshraničních sporech mezi občany či podniky. Nařízení, na kterém se dohodli ministři spravedlnosti "pětadvacítky", ještě potřebuje souhlas Evropského parlamentu. Pak by mělo platit pravidlo, že spory se budou řešit podle práva státu, kde byly škody způsobeny.

"Pokud český občan utrpí škodu, způsobenou příslušníkem cizího státu, bude se moci domáhat nápravy u českého soudu a rozhodnutí českého soudu pak bude možné vykonat i v jiných zemích EU," řekl ČTK náměstek českého ministra spravedlnosti Ivo Hartmann.

Česko má zatím bilaterální dohodu, jak se podobné spory mají řešit, kupříkladu s Polskem, ale nikoliv s Německem či Rakouskem. Dosud tak nebylo jasné, podle jakého práva postupovat. Až nařízení vstoupí v platnost, bude také jasné, že pokud by se třeba během dovolené ve Španělsku srazil český a slovenský turista, občanskoprávní spor o odškodnění oběti by se řešil podle španělského práva.

Politické dohodě předcházela mnohahodinová debata, ale nakonec proti kompromisnímu návrhu nařízení o mimosmluvních závazcích v mezinárodním právu soukromém, zvaném Roma II., hlasovalo jen Lotyšsko a Estonsko.

Česko naopak kompromis, o který velice usilovalo rakouské předsednictví EU, podpořilo. "Nařízení je krok k tomu, aby EU fungovala jako jedno právní prostředí s jasnými a transparentními pravidly, kde občan bude vědět, čím se má řídit a na co má nárok," míní Hartmann, podle něhož nový předpis přispěje i k dynamičtějšímu rozvoji vnitřního trhu.

Nařízení - alespoň pokud návrh ještě nezmění EP - se však nemá vztahovat na spory okolo nactiutrhaní v evropských médiích.

28.4. Rakouští odpůrci Temelína vyzývají kancléře vystoupit proti Česku

Honorakouské organizace odpůrců jaderné energie a jihočeské atomové elektrárny Temelín vyzvali rakouského kancléře Wolfganga Schüssela, aby od české vlády požadoval "okamžitou realizaci bezpečnostních opatření v Temelíně", dohodnutých údajně v rámci bilaterálních dohod z roku 2001. Pokud tak neučiní, jsou odpůrci atomu sdružení v organizaci Atomstopp připraveni obnovit blokády česko-rakouských hraničních přechodů, uvádí se v prohlášení antiatomových aktivistů, které má ČTK k dispozici.

Aktivisté údajně předali kancléři Schüsselovi klíčky od kamionu, kterým již dvakrát jeden hraniční přechod blokovali, jako symbol toho, že "rozhodnutí o tom, zda blokády budou či nebudou, je v jeho rukách". Současně s klíčem předali koncept dopisu, který má podle nich kancléř zaslat českému předsedovi vlády Jirímu Paroubkovi a ministru zahraničních věcí Cyrilu Svobodovi. Žádná reakce rakouské vlády na výzvu organizace Atomstopp nebyla zatím zveřejněna.

30.4. Ministr Svoboda je pro dlouhodobou rozvojovou pomoc Jemenu

Český ministr zahraničí Cyril Svoboda se v Jemenu setkal s tamními nejvyššími představiteli. Po předání jednorázového českého příspěvku na dva projekty rozvojové pomoci Svoboda při jednání s jemenským prezidentem Alím Abdalláhem Sálihem vyjádřil přání, aby Česká republika této arabské zemi poskytovala rozvojovou pomoc dlouhodobě. Velká část rozhovorů s prezidentem, premiérem i jednotlivými ministry se týkala možností prohlubování hospodářské spolupráce.

Svoboda v sobotu předal Jemenu rozvojovou pomoc v hodnotě milionu dolarů (22,5 milionu korun): zařízení pro úpravu vody určené ostrovu Abdal Kúrí a čističku odpadních vod pro nemocnici v Hadíbu na ostrově Sokotra.

O rozvojové pomoci šéf české diplomacie hovořil i s hlavou státu, řekla ČTK Zuzana Beranová z tiskového odboru českého ministerstva zahraničí. Cílem ministrovny návštěvy je prý i zjišťování možností poskytování další pomoci. Svoboda konkrétně Jemenu nabídl české "know-how" v oblasti středního odborného školství.

Jemen patří do skupiny osmi prioritních zemí České republiky pro poskytování rozvojové pomoci pro období 2006-2010.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

3.4. Češi v cizině budou letos vybírat poslance z jihočeské kandidátky

Čeští občané v cizině se budou moci počátkem června zúčastnit parlamentních voleb v České republice prostřednictvím zastupitelských úřadů, kde si budou vybírat z kandidátek Jihočeského kraje. Volebních okrsků v zahraničí je 106 a počet osob, které v nich chtějí hlasovat, bude znám koncem měsíce dubna; lhůta pro zapsání do zvláštního seznamu voličů totiž vyprší 23. dubna. Při volbách v roce 2002 mohlo této možnost využít až 70.000 osob, k urnám ale přišlo jen 3700 voličů, kteří si tehdy vybírali mezi jihomoravskými kandidáty. O tom, že letos budou Češi v cizině volit jihočeské kandidáty, rozhodla podle zákona již v polovině února tohoto roku losem Státní volební komise.

Letošní sněmovní volby budou 2. a 3. června, ale kvůli časovému posunu se na některých českých zastupitelských úřadech začne volit již o den dříve. Nízké volební účasti zahraničních Čechů v roce 2002 se ministerstvo zahraničí snaží čelit osvětou. Prostřednictvím sdělovacích prostředků informuje, kdy a za jakých podmínek mohou osoby s českým občanstvím v jednotlivých státech hlasovat.

V cizině se voleb do Poslanecké sněmovny mohou zúčastnit čeští občané, kteří v zahraničí dlouhodobě žijí či pracují a kteří velvyslanectví ČR v zemi pobytu písemně požádají o zapsání do zvláštního seznamu voličů. Hlasovat ale mohou i lidé s trvalým bydlištěm v České republice, kteří budou v době voleb za hranicemi například na dovolené jako turisté, či pracovně, jako třeba diplomaté. Tyto osoby budou ovšem moci hlasovat na zastupitelských úřadech jen tehdy, pokud si ve své domovské obci předem vyžádají voličský průkaz.

5.4. ČR pronajala kanceláře v Bruselu kvůli předsednictví v EU

Český velvyslanec při EU Jan Kohout podepsal dohodu o nájmu čtyř pater kanceláří v budově, která bezprostředně sousedí se sídlem českého zastoupení při EU. Je to znamení, že se blíží 1. leden 2009, kdy se Česko ujme na půl roku předsednictví v unii.

Smlouva už leccos napovídá - nájem za 2424 čtverečních metrů kancelářské plochy činí zhruba 20 milionů korun ročně. Celkově se náklady na šéfování unii odhadují na dvě miliardy.

V Cárolyho ulici v Bruselu budou další peníze použity na nezbytné stavební úpravy. Ačkoli je budova údajně v dobrém stavu, je třeba přinejmenším postavit příčky a položit podlahové krytiny, nehledě na nábytek. Propojení s hlavní budovou mise bylo povoleno. Koncem léta by se měli stěhovat první z celkových 120 diplomatů a dalších pracovníků, kteří tam budou za necelé tři roky působit. Počet zaměstnanců stálého zastoupení, dnes kolem stovky, se do předsednictví více než zdvojnásobí.

Češi zasednou do čela desítek pracovních skupin v Radě EU, budou zastupovat ostatní členské státy ve stovkách komisí, setkání, jednání, fór a výborů, povedou jménem "sedmadvacítky" (počítá se s Bulhary a Rumuny) dialog s ostatními institucemi EU, zejména s Evropskou komisí, s Evropským parlamentem či s Evropským soudním dvorem.

Diplomaté odhadují, že na první pololetí 2009 by z významných událostí mohlo připadnout přistoupení Chorvatska, případně výraznější posun na frontě schvalování odložené ústavy. Naši zástupci zažijí volby do Evropského parlamentu a kampaň jim předcházející; budou tudíž mít co do činění s již odcházející a tudíž oslabenou Evropskou komisí.

6.4. EP: Cizinci se dostanou do ČR přes EU i bez českých víz

Cizinci ze zemí mimo Evropskou unii, kteří mají v kterémkoli unijním členském státu povolení k trvalému pobytu nebo jím udělené dlouhodobé vízum, budou moci cestovat do České republiky a zdržet se tam za účelem tranzitu nejvýše pět dní, aniž by potřebovali české vízum. Toto rozhodnutí, které se týká všech nových členských států, podpořil v prvním čtení Evropský parlament.

Tento zjednodušený režim byl v EU zaveden do doby, než se nové členské země stanou součástí schengenského systému, uvnitř kterého se osoby pohybují bez hraničních kontrol. Otevření "schengenu" pro nováčky se čeká koncem příštího roku.

Z předpisu vyplývá, že jeho aplikace je v nových členských státech dobrovolná. Jakmile však začne, nelze ji pozastavit nebo si vybírat, který titul opravňující k pobytu v jiné členské zemi umožňuje vstup do nového státu unie a který nikoli.

Z komentáře k dokumentu je zřejmé, že všechny nové země na tento dočasný režim přistoupily. ČR ho podle diplomatického zdroje v praxi aplikuje ještě dříve, než byl v EU formálně schválen.

9.4. Velvyslanec ČR v USA zaslal velikonoční přání disidentům na Kubě

Kubánským disidentům vězněným za své politické názory zaslal český velvyslanec v USA Petr Kolář velikonoční blahopřání. "Chceme podpořit naše kubánské přátele, kteří by mohli ztrácet naději a mít pocit, že na ně okolní svět zapomíná," řekl Kolář ČTK. Blahopřání 188 Kubáncům ve věznicích tamějšího komunistického režimu je podle Koláře vyjádřením přímé podpory a výzvou, aby neztráceli naději. Žádné politické proklamace v nich velvyslanec nečiní. Možnost připojit se k přání poskytl i ostatním pracovníkům velvyslanectví.

S myšlenkou velkonočních blahopřání přišli za Kolářem Kubánci žijící v americkém exilu.

Český zastupitelský úřad ve Washingtonu se dlouhodobě a cílevědomě angažuje v podpoře kubánského disentu, dodržování lidských práv a prosazování demokratických principů na Kubě. Kubánský exil na oplátku přislíbil pomoc českému úsilí vedoucímu ke zrušení víz do Spojených států.

10.4. EU zakázala vstup Lukašenkovi a dalším 30 Bělorusům

Ministři zahraničí Evropské unie v Lucemburku schválili sankce proti 31 běloruským představitelům, kterým zakázali vstup na území členských států. V čele seznamu běloruských politiků, na které se vztahuje zákaz víz do EU, je prezident Alexandr Lukašenko a několik ministrů. Zahrnuje také předsedy regionálních volebních komisí. Běloruské vedení reagovalo oznámením, že přijme reciproční opatření vůči EU a USA.

Předseda Evropské komise José Barroso považuje sankce EU za signál pro Lukašenkův režim, na který nedoplácejí řadoví obyvatelé Běloruska. Podle českého ministra zahraničí Cyrila Svobody by měl být ještě rozšířen a unie by měla také usilovat o zmrazení účtů běloruských předáků.

Lukašenko byl znovu zvolen 19. března v kontroverzních volbách. Tyto volby nebyly svobodné a spravedlivé, uvádí prohlášení, které ministři EU k Bělorusku přijali. Rozhodli se proto přijmout sankce proti Lukašenkovi, běloruskému vedení a představitelům odpovědným za porušování mezinárodních volebních standardů, uvádí deklarace, která také požaduje okamžité propuštění osob uvězněných při represích proti opozici v Bělorusku.

Podle prohlášení mohou být lidé na seznamu terčem i dalších sankcí. Stejně tak zůstane otevřený a bude neustále prověřován.

Poražený kandidát v běloruských volbách Aljaksandr Milinkevič v úterý ve Štrasburku na půdě Evropského parlamentu prohlásil, že na seznamu by měly být stovky jmen. Stejný názor vyjádřil Milinkevič v nedávném telefonickém rozhovoru s českým ministrem zahraničí Cyrilem Svobodou.

S žádnou další sankcí zatím EU nepočítá, i když se zvažovala možnost zmrazení aktiv potrestaných běloruských politiků. "Zmrazení účtů je správný krok, a my na to budeme tlačit. Především nové členské země jsou v tomto velmi konzistentní," řekl Svoboda. Podle něj je Česká republika připravena dávat stipendia postiženým studentům, vůči nimž běloruské úřady uplatnily sankce kvůli účasti v demonstracích, a podporovat občanskou společnost v Bělorusku.

Ministr Svoboda vyjádřil skepsi, že by se k nějakým restrikcím mohlo připojit i Rusko. Cyril Svoboda poslal své rakouské kolegyni Ursule Plassnikové dopis, v němž vyzývá unii k větší finanční podpoře občanské společnosti v Bělorusku; k dokumentu se připojilo deset dalších ministrů, především z nových členských zemí unie.

10.4. EU potvrdila pozastavení pomoci úřadům, nikoli Palestincům

Státy Evropské unie potvrdily pozastavení přímé pomoci palestinským úřadům, dokud vláda vytvořená radikálním hnutím Hamas nesplní tři základní podmínky, včetně uznání státu Izrael. Ministři zahraničí "pěťadvacítky" na schůzi v Lucemburku zároveň prohlásili, že hodlají dál všestranně podporovat palestinské obyvatelstvo poskytováním humanitární a rozvojové pomoci.

V usnesení EU sdělila, že "reviduje" programy pomoci palestinské vládě; jejich pokračování jasně podmínila splněním zmíněných požadavků. Zopakovala Hamasu, že pokud chce dostávat peníze z EU, musí uznat právo Izraele na existenci, zřít se násilí jako prostředku politického boje a přihlásit se k dohodám, kterých bylo dosaženo v mírovém procesu směřujícím k existenci palestinského státu po boku Izraele.

"Hamas je na seznamu organizací, které podporují terorismus. Dokud nesplní tyto tři podmínky definované mezinárodním společenstvím, nelze s ním vést politický dialog," řekl český ministr zahraničí Cyril Svoboda. Zdůraznil, že za stávající situace je únosné do Palestiny dodávat jen humanitární pomoc a bedlivě hlídat, kde končí. Podle něj by bylo lepší, kdyby to dělala Rada EU, tedy členské státy, nikoli Evropská komise.

"Musíme mít naprostou kontrolu, kde ty peníze končí a kdo je jejich výsledný uživatel. Nejhorší by bylo, kdybychom se dověděli, že podporujeme vzdělávací programy namířené proti Západu, proti EU a Spojeným státům," řekl Svoboda. "Kladu si otázku, zda je racionální a správné platit učitele, kteří budou žáky učit nenávisti vůči nám."

Komisařka Benita Ferrerová-Waldnerová potvrdila, že EU schválila pozastavení pomoci pro úřady. Zdůraznila však, že o to větší úsilí vloží do hledání způsobů, jak peníze utratit ve prospěch lidí - na zdravotnictví, školství, potraviny, dodávky elektřiny.

Unie si očividně neví rady v situaci, kdy uznává výsledky demokratických voleb, které si přála, s jejich vítězem se však zásadně politicky neshoduje. Členské země na to mají celou škálu názorů, od velmi zásadových, jako ČR, po dosti pragmatické, žádající zachování určité úrovně dialogu s Hamasem.

EU měla letos poskytnout Palestincům z unijních fondů 120 milionů eur, z čehož asi polovina jde na humanitární účely a není pozastavením dotčena; zbytek byl určen jako rozpočtová podpora vládě. Ministři přemýšlejí o tom, jak tyto peníze pro lidi aspoň částečně zachránit.

10.4. Případná pomoc Evropské unie po povodních závisí na EK

O případné pomoci po záplavách ve střední Evropě hovořili ministři zahraničí Evropské unie na svém zasedání v Lucemburku, ale nedospěli ke konkrétní dohodě. Způsobené škody totiž zřejmě nejsou tak rozsáhlé, aby jednotlivým zemím přinesly pomoc z unijního Fondu solidarity. Podle rakouské ministryně zahraničí Ursuly Plassnikové je další postup na Evropské komisi.

O pomoci po povodních hovořil maďarský ministr zahraničí Ferenc Somogyi a připojili se k němu kolegové z ČR a Slovenska, Cyril Svoboda a Eduard Kukan. Žádná z těchto zemí zřejmě nesplňuje limit pro spuštění financování z Fondu solidarity, řekl ministr Svoboda.

V ČR by podle něj musely nastat škody za 17,6 miliardy korun. "To zaplat'bůh nebude," prohlásil. Ale i z hlediska pověsti Evropské unie by bylo dobré, kdyby unijní pomoc přišla, dodal.

Fond solidarity vytvořila EU v listopadu 2002 k rychlé pomoci členským či kandidátským státům zasaženým přírodní pohromou velkých rozměrů. Byla to reakce na katastrofální povodně, které v témže roce postihly ČR, Rakousko a Německo.

EK již navrhla pro nové finanční období od roku 2007 zjednodušit pravidla pro čerpání z fondu a změkčit kritéria pro poskytnutí příspěvku. Dosud je zapotřebí, aby přímé škody přesáhly tři miliardy eur či 0,6 procenta hrubého národního důchodu. Podle návrhu by se hranice snížila na škody za více než jednu miliardu eur či 0,5 procenta HND. Komise počítá i s možností rychle dostupné "zálohy" do pěti milionů eur, což současná pravidla neumožňují.

10.4. EU vyzvala Írán, aby se podřídil MAAE, o sankcích nejednala

Ministři zahraničí členských států EU vyzvali Írán, aby splnil všechny rezoluce Rady guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) a aby zastavil obohacování uranu včetně výzkumných aktivit. Jedině tak bude možné obnovit jednání o íránském jaderném programu, uvedla "pětadvacítka" v komuniké.

Podle ministra Cyrila Svobody se nejednalo o možnosti vyhlásit proti Íránu sankce, o níž se zmiňoval vysoký představitel EU pro zahraniční politiku Javier Solana. Ten před novináři uvedl, že unie "musí přemýšlet" o odvetných krocích proti Íránu a "být tak připravena na případný neúspěch jednání" s ním. Naznačil, že jednou z možností by mohl být zákaz vydávat víza do zemí EU íránským představitelům spojeným s jaderným programem. List Financial Times dále informoval o Solanově návrhu, který zahrnuje také zákaz exportních úvěrů pro podniky působící v Íránu a restrikce pro přístup Íránců k citlivým špičkovým technologiím. Dokument si podle deníku vyžádali ministři zahraničí minulý měsíc a jeho cílem je připravit unii na případnou debatu o sankcích proti Íránu v Radě bezpečnosti OSN.

EU se dlouho snažila, i proti vůli Spojených států, najít s Teheránem společnou řeč a řešit jaderný spor jednáním. Tváří v tvář neústupnosti nových íránských vládců však dnes většinově podporuje, aby se případem zabývala Rada bezpečnosti OSN, až po vyhlášení případných sankcí.

11.4. Zrušení víz do USA dle velvyslance ČR Koláře pomůže přesvědčovací kampaň

Zrušení amerických víz pro české občany chápe český velvyslanec ve Washingtonu Petr Kolář především jako problém psychologický. Jeho řešení vidí hlavně v trpělivém přesvědčování amerických politiků a voličů a v naplňování podmínek dohodnutých se Spojenými státy. Dosažení bezvízového režimu je podle něho reálné, ale proces vedoucí k němu odhaduje na několik let.

"Víza jsou nepříjemný stereotyp z minulosti, který má své hluboké historické pozadí plynoucí z dob studené války," řekl Kolář ČTK k vízové asymetrii, kdy Češi potřebují k návštěvě USA víza, zatímco Američané cestují do ČR bez nich. Před deseti lety to už vypadalo, že Česká republika podmínky pro zrušení víz splňuje, ale vlna nelegálních pracovníků a zejména obavy Američanů o vlastní bezpečnost po teroristických útocích z 11. září 2001 tuto situaci změnila. Snahy o bezvízový režim by se měly soustředit především na práci s kongresmany a senátory. Důležité je podle Koláře ale také působit na voliče, kteří tak mohou přimět členy Kongresu, aby zrušení víz zařadili do svých volebních programů. Tento postup se může ověřit už letos, kdy se v listopadu budou konat volby do Sněmovny reprezentantů a třetiny amerického Senátu.

Při působení na politiky a voliče je třeba využít dobré vztahy s myšlenkovými trusty, národnostními skupinami a přáteli České republiky obecně, jako jsou lidé z kultury, obchodu či například američtí Kubánci či Židé. Jistým nedostatkem podle Koláře ovšem je, že nyní schází výrazná politická osobnost hájící české zájmy, jako byla ministryně zahraničí USA Madeline Albrightová v době přijímání do NATO.

Za nezbytné Kolář rovněž považuje pracovat na takzvané cestovní mapě, soustavě kroků vedoucích k bezvízovému režimu. "Musíme po americké straně chtít, aby spolupracovala, aby proces udílení víz byl průhledný a aby byly dohodnuty i termíny pro plnění jednotlivých kroků," řekl český velvyslanec.

Součinnost s ostatními státy střední a východní Evropy, které mají stejně asymetrický vízový vztah s USA jako ČR, je vhodná při politickém tlaku. Na splnění požadavků cestovní mapy ale musí každá země pracovat sama.

Zmínil také návrh na podmíněčné zařazení do bezvízového programu, aniž by byly naplněny jeho požadavky, který nadnesla americká židovská komunita. Tato myšlenka si podle Koláře ještě zaslouží pečlivého prozkoumání.

Český velvyslanec řekl, že Američany upozorňuje, že tento stereotyp může nešťastně a nepříjemně narušovat "jinak úžasné vzájemné vztahy". "Snažím se jim vysvětlit, že přítel jako ČR je pro Američany něco výjimečného. Tolik míst na Zemi, kde je lidé mají pořád rádi a přistupují k nim se vstřícností či až s mystickým obdivem, je už velmi málo. ČR stále ještě patří mezi příjemná a bezpečná místa, kde Američané naleznou přátelské prostředí. Do ČR jezdí až 300.000 amerických turistů ročně," dodal.

14.4. Kuba obvinila vyhoštěného českého diplomata z podvratných akcí

Kuba obvinila českého diplomata Stanislava Kázeckého, jemuž odmítla prodloužit vízum a de facto jej vyhostila, z podvratné činnosti a práce pro Spojené státy. Rozhodnutí neprodloužit Kázeckému vízum Kuba přijala proto, že diplomat "neustále porušuje nařízení Vídeňské konvence, nechová se jako diplomat, setrvale uskutečňuje výzvědnou práci, podvratné úkoly a pracuje tu ve skutečnosti nikoliv pro českou vládu, nýbrž pro vládu USA", prohlásil kubánský ministr zahraničí Felipe Pérez Roque na tiskové konferenci po setkání s konžským ministrem zahraničí. Ministra citovala agentura EFE. Stanislav Kázecký ministrova obvinění v rozhovoru s ČTK odmítl.

Podle kubánského ministra Kázecký "plní pokyny zvláštních služeb Spojených států, pracuje úzce s podvratnými aparáty z USA, věnuje se rozdílení peněz a tisku materiálů, snaží se zásobovat žoldácké skupiny a pomáhat v tom vládě Spojených států". "Nadto jsme ho několikrát museli vyšetřovat, protože se snažil fotografovat vojenská zařízení, proniknout nebo získat přístup do jejich blízkosti, na místa, kde

nemá co dělat český diplomat, od nějž se očekává, že by tady měl zastupovat zájmy svého lidu a pracovat ve prospěch vztahů," řekl Pérez Roque.

"Dle mého vědomí jsem nevstoupil na žádnou vojenskou základnu, nefotografoval jsem tam a už vůbec jsem neměl takový záměr," reagoval Kázecký na dotaz ČTK. Česká vláda považuje rozhodnutí kubánských úřadů neprodloužit Kázeckému vízum za faktické vyhoštění a odmítla recipročně prodloužit vízum jednomu z kubánských diplomatů v Praze. "Myslím, že reakce kubánského ministra zahraničních věcí je reakcí na českou politiku založenou na principu lidských práv," řekl Kázecký.

Diplomat nařčení opakovaně odmítl a prohlásil, že "na Kubě reprezentoval zahraniční politiku nezávislého státu". "Byla to velmi málo očekávaná reakce, a to něco vypovídá o zahraniční politice Kuby," dodal diplomat, který svou misi na "ostrově svobody" zahájil v dubnu roku 2004.

Česko-kubánské vztahy jsou po pádu železné opony v roce 1989 napjaté a vyhrocují je nejrůznější konflikty. V mezinárodním měřítku Česko podporuje úsilí o demokratizaci společnosti, v OSN již dříve Češi prosadili rezoluce odsuzující porušování lidských práv na Kubě. V EU patří čeští diplomaté k nejtvrdším kritikům Castrova režimu.

"Česká reakce i to, co říká český ministr, mi starosti nedělá. Kuba brání svou svrchovanost a je třeba tuto zemi respektovat, a ani Češi, ani žádná jiná země nemůže nerespektovat zákony a svrchovanost naší země," poznamenal podle EFE kubánský ministr Pérez Roque.

14.4. New Orleansu pomáhá ČR úhradou vědeckého místa na univerzitě

Univerzita v New Orleansu, která byla loni v létě postižena stejně jako celé město ničivým hurikánem Katrina, zřídí díky české vládní finanční pomoci profesorské místo v oboru urbanistického plánování. Šek na 120.000 dolarů (asi 2,9 milionu korun) předal představitelům školy český velvyslanec v USA Petr Kolář.

Náplní profesorského programu, který má být poskytován také českým kandidátům, bude revitalizace a urbanistický rozvoj poničených oblastí města New Orleans. Cílem projektu je vytvořit stálé profesorské místo, které přispěje k veřejné a odborné debatě o urbanistickém rozvoji oblastí poničených hurikánem Katrina a ve vzdálenější budoucnosti se může věnovat obecnějším otázkám urbanistického rozvoje a revitalizace území postižených přírodními katastrofami.

Česká vláda vyčlenila na finanční pomoc jihu USA zasaženého loňskými hurikány 430.000 dolarů, tedy asi deset milionů korun. Peníze jsou určeny hlavně na pomoc "nejširším vrstvám nejobyčejnějších lidí, na budoucnost a rozvoj", řekl před časem Kolář ČTK. Už v lednu a únoru tohoto roku předal 100.000 dolarů základní škole v texaském Deweyville a zhruba stejné částky charitativní lékárně v mississippijském Biloxi a veřejné knihovně v Bayou La Batre ve státě Alabama.

Díky publicitě v lokálních médiích spojené s předáváním české pomoci byl podle Koláře mezi Američany velký zájem o nedávné povodně v České republice. Na velvyslanectví se obrací řada amerických občanů s dotazem, jak by mohli pomoci.

Hurikán Katrina uhodil na americké pobřeží Mexického zálivu loni 29. srpna a měsíc po něm přinesl do stejné oblasti další zkázu hurikán Rita. Bezprostředně po Katrině vyčlenila česká vláda na humanitární pomoc 25 milionů korun, z nichž byly krátce po katastrofě financovány dodávky příkrývek, polních lůžek a stanů. Pomoc ve výši 15 milionů korun nabídlo i město Praha a veřejnou sbírku uspořádala humanitární organizace Adra.

21.4. V Chicagu otevřen třetí český generální konzulát v USA

Ministr zahraničí Cyril Svoboda otevřel v Chicagu nový český generální konzulát, do jehož regionální působnosti patří jedenáct států amerického Středozápadu. Po New Yorku a Los Angeles je Chicago třetím městem USA s českým generálním konzulátem. Vrcholné diplomatické zastoupení na úrovni velvyslanectví sídlí ve Washingtonu.

Při slavnostním otevření za účasti členů chicagského konzulárního sboru, místních představitelů a zástupců krajské obce ministr představil generálního konzula Marka Skolila. Poděkoval rovněž dosavadnímu honorárnímu konzulovi Georgi Drostovi, jehož mise otevřením nového úřadu skončila. Součástí večera byla vernisáž výstavy fotografií Jiřího Vsetečky s názvem Pražský chodec.

Chicago vybrala česká diplomacie podle Svobody nejen kvůli tomu, že je třetím největším městem USA a bohatou a rozvíjející se přirozenou metropolí této části USA, ale také tradičním centrem české komunity ve Spojených státech. Při sčítání lidu v roce 2000 se k českému původu přihlásilo ve státě Illinois, v němž Chicago leží, přes 150.000 obyvatel. Nachází se zde také řada aktivních krajských organizací, které se koordinují na půdě Českoamerického kongresu.

Českou přítomnost v Chicagu si ministr Svoboda připomněl mimo jiné při setkání s představiteli české katolické misie a při návštěvě Českého národního hřbitova. Na tomto 130 let starém pietním místě také položil květiny ke hrobu populárního chicagského starosty, kladenského rodáka Antonína Čermáka, zavražděného v roce 1933 při atentátu namířeném pravděpodobně proti tehdejšímu prezidentu USA Franklinu Delano Roosveltovi.

Z Chicaga pokračoval Cyril Svoboda do kanadského Toronta, kde rovněž otevřel nový generální konzulát.

21.4. K volbám se v cizině zaregistrovalo zatím minimum Čechů

Jen mizivý zájem mají Češi žijící v cizině o červnové parlamentní volby. Na českých zastupitelských úřadech v zahraničí se zatím do voličských seznamů zapsalo pouze několik stovek občanů. Uzávěrka pro registraci byla 23. dubna 2006.

Dosud nejvíce Čechů, a to zhruba 360, se přišlo přihlásit k volbám do Poslanecké sněmovny ve Spojených státech a na Slovensku.

V New Yorku, kde před čtyřmi lety přišlo svůj hlas odevzdat 137 voličů, se zatím zapsalo 158 českých občanů. Představitelé velvyslanectví ve Washingtonu a generálních konzulátů v New Yorku, Los Angeles a Chicagu, kde bude možné hlasovací lístek odevzdat, předpokládají, že do neděle 23. dubna se ještě další voliči přihlásí. "V poslední dny zaznamenáváme zvýšený zájem o registraci," řekl ČTK washingtonský konzul Martin Klučar. Podle nejrůznějších odhadů pobývá ve Spojených státech několik desítek tisíc Čechů s volebním právem, včetně osob, které jsou v USA načerno.

Na Slovensku probíhá registrace v Bratislavě; mezi asi 360 zapsanými voliči je většina s trvalým bydlištěm v metropoli a okolí. Podle odhadu českého konzulátu žije na Slovensku trvale asi 60.000 lidí české národnosti, z nichž české občanství má několik tisíc lidí.

V Bruselu se zapsalo do volebního seznamu 220 Čechů a podle konzulky Alexandry Krusové se ještě několik desítek zájemců očekává o nejbližším víkend. Podle odhadů českého velvyslanectví žije v Belgii dnes asi 5000 Čechů, mezi nimiž jsou vedle krajanů a studentů především diplomaté na zastoupení při EU a delegaci při NATO a zaměstnanci či stážisté v evropských institucích.

Asi 150 až 170 lidí bylo zaznamenáno na volební seznamy ve Francii, sdělila ČTK vedoucí konzulárního oddělení českého velvyslanectví Lucie Kodejšová. Také to je jen malý zlomek Čechů žijících ve Francii. Volit se bude pouze v Paříži, ale k volbám se zapsali i někteří Češi pobývající jinde. V roce 2002 hlasovalo ve Francii asi 260 Čechů, ale mezi nimi byli i ti, kdo volili na voličský průkaz.

Na čtyřech německých konzulátech se zatím přihlásilo více než 100 českých voličů. Nejvíce krajanů mají na seznamech generální konzuláty v Mnichově a v Bonnu, kolem 40 lidí. V Drážďanech se do dneška zapsalo 25 zájemců a v Berlíně osm.

Odhadem stovka Čechů je zaregistrována k parlamentním volbám také na velvyslanectví v Moskvě a další registrace podle očekávání přibudou o víkend. Na ruském území se může volit také na českém generálním konzulátu v Petrohradě a v Jekatěrinburgu.

Pouhých 69 osob, včetně pracovníků ambasády, se k dnešnímu poledni zapsalo do zvláštních voličských seznamů v Rakousku, kde žije přes 10.500 českých občanů s legalizovaným pobytem.

Rovněž konzulární úřady v polské Varšavě a Katovicích jsou svědkem lhostejnosti českých krajanů k parlamentním volbám; zatím se tam do voličských seznamů přihlásilo asi 40 lidí. V polské metropoli podobně jako při minulých volbách zaregistrovali zhruba 30 voličů, z čehož zhruba třetinu tvoří pracovníci českého velvyslanectví, sdělila ČTK varšavská konzulka Jarmila Eliášová. Na seznamu v Katovicích figuruje sedm jmen lidí, kteří se účastnili již minulých voleb.

V Austrálii a na Novém Zélandu bylo ve voličských seznamech před uzávěrkou kolem 60 českých občanů, kteří se chystají jít volit. Odhadem žije v obou zemích 30.000 Čechů.

Letos budou voliči v zahraničí vybírat z jihočeské kandidátky, což určil předem los. Své hlasy mohou odevzdávat krajané i Češi, kteří budou v cizině pobývat přechodně a půjdou k urnám s voličským průkazem, v celkem 106 zahraničních volebních okrscích. V roce 2002 skončily volby Čechů v cizině fiaskem - ze 70.000 lidí, kteří měli možnost se jich zúčastnit, jich svůj hlas odevzdalo jen 3700. Parlamentní volby se v ČR konají 2. a 3. června, ale kvůli časovému posunu se na některých zastupitelských úřadech začne volit již o den dříve.

22.4. V Torontu otevřen nový český generální konzulát

V největším kanadském městě a metropoli provincie Ontario Torontu vznikl nový generální konzulát České republiky. Jeho oficiálním otevřením zahájil 21. dubna ministr zahraničí Cyril Svoboda čtyřdenní návštěvu Kanady, kterou završil v pondělí politickými rozhovory v Ottawě.

Zřízení diplomatického zastoupení v Torontu, které je rovněž centrem ekonomického, společenského a akademického života Kanady, označil Svoboda za důležité nejen pro česko-kanadské vztahy, ale i pro početnou krajanskou komunitu. Posláním konzulátu bude podle něho "pomáhat každému, kdo chce být v kontaktu s Českou republikou". Generální konzul zatím nebyl jmenován.

Kvůli nákladům na úřad v Torontu a na generální konzulát v Chicagu, který ministr otevřel ve čtvrtek, se podle Svobody rozpočet ministerstva zahraničí nezvýšil. "Naopak se snižuje, takže hledáme rezervy, kde se dá," řekl ministr ČTK.

Připomněl právě dokončovaný vnější audit na svém ministerstvu, od něhož si slibuje, že na jeho základě bude možné nově definovat "co kdo má dělat". Svoboda předpokládá, že audit, jehož výsledky by měly být zveřejněny po volbách, ukáže možnost "přeskupit určité aktivity".

"Samozřejmě jde nám především o to, abychom, měli dobré politické zastoupení v mnoha zemích světa a v důležitých městech, jako je Toronto nebo Chicago. Některé aktivity budeme muset na ministerstvu zase přehodnotit," uvedl bez bližších podrobností.

Upozornil, že je třeba pohlížet na zahraniční zastoupení ČR komplexně. "Není to tak, že když se otevírá například generální konzulát v Chicagu, tak by se měl zavřít nějaký jiný," řekl. V poslední době bylo uzavřeno šest úřadů a sedm nových zřízeno, jako například v moldavském Kišiněvě. Další generální konzulát se připravuje na Ukrajině, uvedl ministr.

Torontský úřad je po Montrealu druhým generálním konzulátem na území Kanady. Honorární konzulát vedený kanadským občanem je v Calgary a v blízké době má být otevřen další ve Vancouveru.

Ministr Svoboda se v Torontu pozdravil s českou krajskou obcí a odpoledne místního času odletěl do Winnipegu na návštěvu provincie Manitoba.

Svobodova cesta do Kanady je první návštěvou člena české vlády po klíčových kanadských volbách z konce letošního ledna, kdy třináctiletou vládu liberálů vystřídal konzervativní kabinet. Hlavním tématem jednání v Ottawě s ministry zahraničí a imigrace a s předsedou Poslanecké sněmovny bude asymetrický vízový vztah, kdy Kanadčané jezdí do ČR bez víz, zatímco Češi k návštěvě Kanady víza potřebují. Praha už delší dobu naléhá na Ottawu, aby tento stav změnila.

Torontský úřad sídlí na adrese 2 Bloor Street West, Suite 1500, Toronto, Ontario, M4W 3E2, tel.: 001-416-9721476, fax: 001-416-9726991.

22.4. Škvorecký a Salivarová převzali cenu za šíření dobrého jména ČR

Cenu za šíření dobrého jména České republiky ve světě převzali v Torontu Josef Škvorecký a Zdena Salivarová, spisovatelská manželská dvojice, která se vedle vlastní tvorby věnovala po dvě desetiletí v kanadském exilu vydávání české literatury. V jejich nakladatelství Sixty-Eight Publishers vyšlo po roce 1969 přes 220 literárních, historických, vědeckých a dokumentárních děl v komunistickém Československu zakázaných autorů.

Jejich zásluhy při předávání ceny Gratias Agit vysoce ocenil český ministr zahraničí Cyril Svoboda, který v Torontu 21. dubna zahájil čtyřdenní návštěvu Kanady. Stejně ocenění předal také Josefu Čermákovi, profesoru práv na Torontské univerzitě, jehož přičiněním se mimo jiné na této prestižní vysoké škole vyučuje bohemistika.

Autor Zbabělců, Prima sezony, Tankového praporu a mnoha dalších literárních děl se v posledních letech vrátil k psaní detektivních románů. Slavnostního večera v Baťově obuvnickém muzeu po oficiálním otevření nového generálního konzulátu České republiky v Torontu se zúčastnili představitelé provincie Ontario a čeští krajané. Poblahopřát novým českým kolegům přišli také zástupci torontského konzulárního sboru. Otevřením konzulátu se Česká republika stala 99. zemí světa s diplomatickým úřadem v Torontu.

23.4. Svoboda: Krajané mají volání po volbě poštou doložit větší účasti

Čeští občané žijící ve světě by měli podle ministra zahraničí Cyrila Svobody své volání po korespondenčním hlasování doložit vyšší účastí v letošních volbách do Sněmovny. Volební účast v zahraničí byla před čtyřmi lety minimální a ani letos není dosavadní zájem větší. V roce 2002 hlasovalo kolem půl procenta z odhadovaného množství krajanů s volebním právem.

Například v Torontu a jeho okolí žije odhadovaných několik tisíc lidí s českým občanstvím, do voličského seznamu se zatím zapsalo jen pár desítek z nich. Účast

českých krajanů ve volbách v roce 2002 byla "mizivá, ne-li téměř nulová", řekl Svoboda v Torontu novinářům. Podle něho jde o "velký rozpor mezi deklarací práva volit a faktickou účastí ve volebním procesu".

Hlasovat v zahraničí je možné pouze osobně na zastupitelských úřadech, což v případě Kanady a Spojených států je celkem na sedmi místech. Svoboda, jak řekl, si uvědomuje, že jezdit do vzdálených volebních místností je pro krajanů komplikované. Na druhou stranu ale podle něho zkušenost ukazuje, že i tam, kde tento problém není, volí především zaměstnanci zastupitelských úřadů a jen pár krajanů.

Možnost volit mimo republiku mělo před čtyřmi lety poprvé podle odhadů zhruba 70.000 českých občanů pobývajících v zahraničí. Včetně turistů a diplomatů ji nakonec využilo kolem 3700 lidí. Při podobné účasti vyjde českou diplomacii jeden hlas uplatněný v zahraničí na 50.000 korun.

Na české politické scéně je v zásadě shoda, že korespondenční volba zavedena má být, řekl ministr. Připomněl, že příslušná novela volebního zákona loni na podzim Poslaneckou sněmovnou neprošla kvůli dílčí otázce preferenčních hlasů.

"My to navrhne znovu. Jsem přesvědčen, že při příštích volbách korespondenční hlasování bude možné," prohlásil Svoboda. Vyjádřil rovněž naději, že "přes příští volby se obecně bude volit internetem a do žádných volebních místností se chodit nebude".

24.4. Postřehy českých úředníků v Bruselu: dva roky po rozšíření je v EU většinou vše normální

Evropská unie v roce 2006, dva roky po přistoupení deseti nových zemí, funguje na první pohled normálně. "Velký třesk", jak se říkalo obrovskému rozšíření, ji ani neochromil, ani nerozložil. Přesto je nabíledni, že EU má potíž v novém počtu najít sama sebe a dokázat být v tomto rozměru akceschopná.

Mohou za to staré i nové členské státy. Ty první proto, že mnohdy odmítají vzít novou realitu na vědomí, jako by k rozšíření došlo jaksi mimoděk, bez jejich přičinění. Ty druhé pak proto, že jim nedochází evropský rozměr počínání, postrádají zakořeněný smysl pro celek a mají tendenci používat EU jen jako kolbiště k hájení vlastních národních zájmů.

"Mezi politickými elitami západní Evropy panuje nadále jakýsi nepříjemný pocit ze soužití s desítkou. Udržují se klišé a předsudky, rozšíření se zatím nepodařilo strávit. Nové země jsou nadále považovány za exotické." vysvětluje Guillaume Durand ze Střediska evropské politiky (EPC). Upozorňuje, že dva roky jsou nesmírně krátká doba. "Původní dvanáctka se sžívala čtyři desetiletí."

Nováčkové ze střední a východní Evropy si mnohdy namlouvají, že vnesli do unie nový vítr. Bruselský politolog Jean-Michel De Wael jim tuto ambici upírá. "Jejich boj za směrnici o službách nebo za lepší režim daně z přidané hodnoty se nijak neliší od podobného počínání starších zemí při jiných příležitostech.

Podle nejmenovaného zdroje v sekretariátu Rady EU mají zástupci nových zemí tendenci se soustřeďovat na jednotlivé body, které jsou z domácího hlediska důležité, a ostatní pomíjet. "Je zde problém pasivity, nejasnosti, nezájmu, nedostatečné angažovanosti," hodnotí postoje a chování českých, slovenských či polských diplomatů.

Český velvyslanec při EU Jan Kohout toto hodnocení nepřímo potvrzuje. "Nemáme širokopásmovou snahu se vyjadřovat ke všemu. Děláme si priority a koncentrujeme síly do oblastí, které nás zajímají." Na druhé straně podle něj "neexistuje věc, na kterou bychom neměli názor a příslušnou instrukci; ke každému bodu, který přijde na pořad jednání, máme přesný mandát". Je přesvědčen, že od loňska došlo k

výraznému pokroku. "Můžeme dnes konstatovat, že jsme se do práce EU zapojili jako celý stát, že dokážeme v unii fungovat - stala se každodenní součástí života naší politiky a státní správy."

Myslí si ovšem, že dokud trvají některá omezení, například pro volný pohyb pracovníků, nelze očekávat, že si nováčkové budou v unii připadat zcela rovnoprávně. Ještě intenzivněji pociťuje tuto diskriminaci místopředseda Evropského parlamentu Miroslav Ouzký (ODS). Obviňuje své kolegy ze západní Evropy, že se slovy hlásí k liberalizaci trhů a k reformám, ve skutečnosti jim však brání, už proto, že neumějí výhody otevření pracovních trhů nebo trhu se službami vysvětlit svým voličům.

Metoda malých krůčků, navazujících kompromisů se podle něj v EU přežila, zapotřebí jsou radikální kroky. "Výzvy, které nás čekají, se jmenují stagnace ekonomiky, stárnoucí populace, nástup nových asijských velmocí, migrace. Pod vlajkou evropských ideálů přestáváme být schopni tato nebezpečí vysvětlit."

24.4. Ministr Svoboda navrhne vládě, aby ČR zavedla víza pro Kanadany

Ministr zahraničí Cyril Svoboda navrhne vládě, aby zavedla víza pro Kanadany cestující do České republiky. Šéf české diplomacie to ČTK telefonicky řekl poté, co v Ottawě o vízových otázkách jednal s tamními představiteli. Důvodem je prý fakt, že zatímco Češi pro cesty do Kanady víza potřebují, Kanadané nikoli. Další příčinou je to, že jednání s kanadskou stranou o zavedení bezvízového styku zatím nepokročila. Pokud by však ČR víza pro Kanadany zavedla, hrozila by jí žaloba u Evropského soudního dvora (ESD) v Lucemburku. "Musíme se obávat, že můžeme být žalováni za to, že porušujeme společnou vízovou politiku," řekl Svoboda ČTK. Návrh na zavedení víz pro Kanadany je prý ale jediná cesta, aby se touto otázkou začala EU vážně zabývat.

"Naším zájmem je, abychom neměli víza ani my, ani Kanadané," prohlásil ministr v Událostech České televize. Svoboda je prvním členem vlády, který Kanadu oficiálně navštívil po klíčových kanadských volbách z konce ledna, kdy třináctiletou vládu liberálů vystřídal konzervativní kabinet.

O vízové problematice Svoboda jednal se svým protějškem Peterem Mackayem a ministrem pro občanství a přistěhovalce Montem Solbergem. "My jsme bohužel tady v Kanadě neviděli žádný velký pokrok ani u nové vlády," uvedl po setkání s nimi.

Svoboda dodal, že je odpůrcem víz; zavedení vstupních dokladů pro kanadské občany zdůvodnil tím, že chce rovné zacházení pro občany obou zemí.

Ministr chce, aby se touto problematikou vážněji zabývala i EU; k tomu, by mělo přispět i případné líčení u ESD. "Dokud o tom pouze mluvíme, tak jak vidíte, všichni o tom elegantně mluví, ale nic se neděje. Aby se něco dělo, musí se vytvořit tlak," řekl Svoboda s tím, že se bude dovolávat solidarity v rámci EU, aby Češi podobně jako občané starých zemí unie víza do Kanady mít nemuseli.

Kanada vůči Česku uplatňuje ve vízové politice stejný přístup jako USA, ale oproti Spojeným státům podle dřívějšího vyjádření českého ministra Ottawa nemá žádný pádný důvod pro zachování víz.

"V žádném případě nejde o předvolební tah. Jde o naši stabilní zahraniční politiku," doplnil Svoboda. "

Mezi ČR a Kanadou platil rok a půl bezvízový styk. Kanada však v říjnu 1997 víza jednostranně obnovila v souvislosti s přistěhovaleckou vlnou českých Romů.

25.4. ČR a SR po dvou letech patří do liberálně laděné části EU

Českou republiku je dva roky po vstupu do Evropské unie vidět i slyšet, i když ne vždy to prospívá jejímu postavení a prestiži. Podle diplomatů v Bruselu se vyprofilovala zejména úsilím o přísné sankce proti Bělorusku, a protikubánským tažením. V oblasti vnitřních politik zaujala snahou prodloužit úlevy v oblasti daně z přidané hodnoty a bojem za co nejliberálnější směrnici o volném pohybu služeb.

Slovensko ještě více než ČR proslulo jako šampión liberálního pojetí ekonomiky a je na něj nahlíženo jako na "tygra" mezi novými členskými státy; názory jsou vyhraněnější než v českém případě. Slovenská plošná daňová sazba vzbuzuje v liberální části EU obdiv, jinde naopak slouží jako odstrašující příklad sociálně necitlivého postupu.

Český ministr zahraničí Cyril Svoboda pravidelně zaujímá výrazné postoje, zejména vůči Blízkému východu či Kubě. "Lze říci, že se nejsilněji blíží americkému pojetí. Navíc se nesnaží své názory balit do diplomatických formulací, takže působí dosti syrově," popisuje své dojmy diplomat staré členské země, který nechce být jmenován. Uznává ovšem, že v případě Běloruska byly české návrhy originální a konstruktivní.

"Na Bělorusku si Česká republika udělala jméno, postoj vůči Kubě byl kontroverznější," potvrzuje Karel Kovanda, zástupce generálního ředitele pro vnější vztahy v Evropské komisi. Doporučuje, aby Praha více konzultovala, pracovala s ostatními. "Doufám, že si bude umět lépe předjednat své pozice, hledat si spojence. V EU není dobré, jsou-li partneři zaskočení."

Ve sporu o sníženou sazbu DPH se ČR stáhla ve chvíli, kdy bylo jasné, že víc nezíská; Poláci se přeli o pár dní déle celkem zbytečně. Méně logicky působil podle pozorovatelů český ústup z boje za směrnici o liberalizaci služeb, kde ČR byla do poslední chvíle na hrotu. "Najednou jsme zůstali úplně sami, aniž nám další, kteří hájili stejný názor, cokoli řekli," stěžoval si nizozemský diplomat.

Velvyslanec při EU Jan Kohout dnes vysvětluje, že to byl výsledek racionální úvahy, byť ke změně došlo ze dne na den. "Premiér (Jiří Paroubek) viděl, že se k našemu názoru hlásí pouze Nizozemsko. Za této situace usoudil, že nemá cenu se stavět dál na zadní." Připouští, že roli hrála také vnitropolitická úvaha, tedy přání odborových svazů.

Přechodná období, které si ČR vyjednala v přístupové smlouvě, se vesměs osvědčila. Zejména v oblasti životního prostředí umožnila rozložit v čase značné náklady, třeba na budování čističek odpadních vod. Praha hůře snáší ty výjimky, které jí vnutila "patnáctka" starých členů, zejména omezení volného pohybu pracovníků nebo zákaz vnitrostátní přepravy zboží v ostatních zemích pro české dopravce (kobotáž).

Kohout připouští, že lze rozumět obavám veřejnosti z přílivu laciných pracovních sil, nebo strachu, že kamiony z nových zemí převezmou na dálnicích EU už definitivně žezlo. Na druhé straně by měla platit stejná pravidla pro všechny. "Staré členské státy mají plná ústa liberalizace, konkrétní opatření jsou pro ně však nepřijatelná. Slova a činy vlád některých zemí se neprotínají," soudí Kohout.

Bývalý český vyjednávač, dnes podnikatel Pavel Telička doporučuje, aby Praha zrušila přechodné období ztěžující cizincům z EU kupovat v Česku zemědělskou půdu nebo rekreační nemovitosti. Připomíná, že to měla být jakási protiváha k omezení pohybu pracovních sil z ČR; od počátku se vědělo, že zákaz nebude fungovat. "

25.4. Svět včetně Česka, odsoudil teroristické útoky v Egyptě

Evropská unie, její jednotlivé členské státy, včetně České republiky, a další země odsoudily teroristické útoky v egyptském letovisku Dahab, které způsobily smrt a zranění desítkám lidí. Většina států vznesla požadavek na potrestání pachatelů a zesílení společného úsilí při potírání terorismu.

Evropská unie zdůraznila, že podporuje egyptskou vládu v boji proti terorismu. Prohlášení vydalo Rakousko jako nynější předsednická země EU. Unie v dokumentu také vyjádřila soustrast pozůstalým po obětech útoků.

Tři exploze otřásly v 24. dubna večer téměř zároveň letoviskem Dahab na Sinajském poloostrově. Připravily o život nejméně 18 osob a mnoho dalších zranily.

V prohlášení zasláném ČTK české ministerstvo zahraničí bombové útoky důrazně odsoudilo a vyjádřilo přesvědčení, že pachatelé budou dopadeni a odsouzeni podle práva. "Každý podobný útok také musí vést mezinárodní společenství k zesílení mezinárodní spolupráce s cílem terorismus vymýtit," konstatoval dokument. Český ministr zahraničí Cyril Svoboda, který je na návštěvě Kanady, kontaktoval egyptského velvyslance v této zemi a sdělil mu v osobním rozhovoru své rozhořčení nad teroristickým útoky.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

3.4. Kurková obdržela v OSN cenu za pomoc ženám v rozvojovém světě

Česká modelka Karolína Kurková obdržela spolu s dalšími devíti ženami v newyorském sídle Organizace spojených národů (OSN) ocenění za pomoc ženám v rozvojovém světě. Tu udílí každoročně společnost Women Together (Ženy společně). Mezi laureátkami byla například jordánská královna Rania, americká senátorka Hillary Clintonová a herečka Angelina Jolieová.

Women Together je neziskovou organizací zaměřující se mimo jiné na rozvoj programu malých úvěrů poskytovaných firmám vedeným ženami. Financování prostřednictvím tak zvaných mikrokreditů se podle Women Together ukazuje jako efektivní globální model pomoci posilování hospodářství méně rozvinutých zemí.

Jedním z programů, který společnost rozvinula, se nazývá "Módou k rozvoji". Tento program využívá poskytování menších finančních částek zejména latinskoamerickým podnikatelkám v odívání.

Česká topmodelka považuje ocenění, které převzala v pondělí v newyorské budově Organizace spojených národů, za mimořádnou poctu. "Je neuvěřitelné, že jsem se ve svých dvaadvaceti letech dostala mezi takové osobnosti" řekla ČTK poté, co převzala cenu za podíl při prosazování práv žen.

"Lidé si musejí pomáhat, bez ohledu na barvu kůže, národnost nebo náboženství, a tolerovat se navzájem, to je nesmírně důležité," dodala Karolína, která pracuje pro nejprestižnější módní časopisy světa. Jako první jí k vyznamenání poblahopřál český velvyslanec při OSN Hynek Kmoníček.

10.4. Čeští vojenští pyrotechnici v Kosovu mají stále co dělat

Zásahy při incidentech, kdy by mohly být ohroženy lidské životy nebo zdraví vojáků mírových sil v srbském Kosovu (KFOR), případně místních obyvatel, jsou hlavní náplní práce speciálního týmu české armády pro likvidaci nevybuchlé munice a výbušnin (EOD) ze základny Šajkovac. Jednotka pod velením kapitána Jaromíra Talpy nejčastěji vyjíždí k nálezům nevybuchlé munice a má vždy v plné pohotovosti dva pyrotechniky a řidiče, kteří musejí být připraveni k výjezdu do deseti minut. Při každém zásahu je doprovází zdravotnická skupina, kterou tvoří lékař, zdravotník a řidič se sanitou.

Novinkou v práci českých pyrotechniků je odborná příprava příslušníků kosovské policie.

16.4. Ve Štrasburku demonstrovali technaři proti násilí, přijeli i z ČR

Na demonstraci proti násilí a policejní brutalitě v Evropě se do francouzského Štrasburku sjelo na 2000 až 3000 příznivců hudebního stylu techno. Vyznavači rychlých rytmů přijeli z různých zemí, včetně Francie, Německa, Velké Británie a České republiky. V tomto městě se happening uskutečnil proto, že tu sídlí několik evropských institucí, včetně Evropského soudu pro lidská práva. Tomu se chystal jeden z organizátorů akce předat dopis, v němž technaři žádají zastavení "systematického útlaku".

Někteří protestující drželi v rukou transparenty s nápisy jako "Ne policejnímu útlaku" nebo "Nic nezastaví lidi, kteří tančí". "Naše hnutí je vytlačováno na okraj téměř ve všech zemích Evropy. Přijeli jsme do Štrasburku, abychom bránili své právo na alternativy v kultuře a společnosti a abychom protestovali proti policejnímu útlaku, který je namířen proti alternativním hnutím," řekl AFP jeden z organizátorů Benjamin Rochefort. V Česku loni v červenci během technoparty Czechtek zemřel při dopravní

nehodě jeden z účastníků party, kterého zřejmě srazil kamion. Čeští účastníci štrasburské manifestace s sebou podle České televize přivezli i fotografie a videozáznamy z policejního zásahu na CzechTeku, který byl podle účastníků loňské technoparty brutální.

20.4. Gandalovič: na záplavy by mohly jít peníze Sociálního fondu EU

Nevyučerpané prostředky z Evropského sociálního fondu určené pro ČR by mohly být použity na nápravu škod po nedávných povodních a především na protipovodňovou prevenci. V Bruselu to řekl primátor Ústí nad Labem Petr Gandalovič. Hodlá vyzvat českou vládu, aby požádala Evropskou komisi o přesun prostředků z tohoto fondu na programy použitelné k protipovodňovým opatřením.

Gandalovič jednal v Bruselu také s představiteli německého Saska, které bylo rovněž postiženo povodněmi, o případné společné žádosti u EU o pomoc z Fondu solidarity. Pomoc z tohoto zdroje, který Česká republika využila při povodních v roce 2002, je ale podmíněna škodami ve výši tři miliardy eur nebo 0,6 procenta hrubého národního důchodu. Z jednání s představiteli Saska vyplynulo, že ani společné škody z obou zemí neumožní tuto evropskou pomoc získat. Podle Gandaloviče je proto schůdnější zkusit využít nevyužití "české" prostředky v Evropském sociálním fondu, který financuje programy na rekvalifikace a další opatření na snižování nezaměstnanosti.

ČR využila v roce 2004 jen asi 15 procent nabízených prostředků a nyní je v tomto fondu pro ČR 600 až 700 milionů korun, které je potřeba použít do konce roku, řekl ústecký primátor. Podle nejmenovaného zdroje EK si ale lze obtížně představit využití sociálního fondu na tento účel. V každém případě se tím EK zatím nezabývá, řekl tento zdroj. S podobným nápadem přišel i europoslanec Oldřich Vlasák, který je stejně jako Gandalovič členem ODS. V Ústí nad Labem dosáhly povodňové škody 260 milionů korun a v celém ústeckém kraji se odhadují na jednu miliardu korun, řekl Gandalovič.

26.4. Karlovarský kraj otevřel zastoupení v Bruselu

Stálé zastoupení Karlovarského kraje v Bruselu otevřel jeho hejtman Josef Pavel. Cílem otevření zastoupení je zlepšení vazby kraje na Evropskou unii a jeho účinnější propagaci. Je to již sedmý český kraj, který má v Bruselu kancelář; jako osmý přibude Plzeňský kraj.

Karlovarský zástupce Werner Hauptmann vyložil, že otevření výsadku bylo načasováno do doby, kdy se jedná o metodice a fungování regionálních operačních programů využívání evropských fondů, které bude pro kraje novinkou. Od svého působení si slibuje vedle lobování za peníze pro kraj těsnou spolupráci se zastoupeními dalších evropských regionů, kterých je v Bruselu kolem tří set; možnosti považuje za nesmírné.

"Kraje si to vesměs zatím touží vyzkoušet samy. Do budoucna se uvidí, zda tu zůstanou, sestěhují se, nebo je bude všechny zastupovat jen asociace krajů. To si musí hejtmani domluvit," popsal zárodečný stav těchto misí Petr Hnízdo, který reprezentuje Středočeský kraj. "Podle mého názoru kraj, který tu nebude vidět, se připraví o možnosti, jež Brusel nabízí; připadají mí značné."

Zástupci krajů argumentují, že povědomost o EU v českých končinách je velmi slabá. Z Bruselu je podle nich proto potřeba nejen odborně informovat o čerpání peněz, o projektech spojujících více regionů nebo o možnostech pro podniky se přihlásit do výběrových řízení, ale je třeba také dělat základní osvětu.

Bruselští zástupci mají představy, že dokáží pomoci informacemi od pramene a sbíráním zkušeností, ačkoli schvalování projektů se bude převážně odehrávat doma.

ČR by měla v příštích sedmi letech od EU získat na projekty financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti kolem 30 miliard eur, tedy na 900 miliard korun.

27.4. Premiéra filmu Kostky cukru a čokoláda o výročí osvobození Plzně

Dokumentární film Kostky cukru a čokoláda o oslavách loňského 60. výročí osvobození Plzně americkou armádou se ve světové premiéře představil ve středu v newyorském Českém centru.

V Českém centru se symbolicky uzavřel tvůrčí kruh, protože právě tam před rokem Boudník při zahájení výstavy věnované 60. výročí příjezdu Američanů do Plzně natáčení své dokumentární prvotiny začal.

Snímek je podle Boudníka především poděkováním americkým vojákům.

Jiří Boudník, žijící od svých 17 let v zahraničí, je především architekt a projektant, i když má i umělecké vzdělání. V roce 2001 po teroristických útocích na Světové obchodní středisko v New Yorku pomáhal vytvářením trojrozměrných grafických modelů plánovat postup záchranných a odklízecích prací. Zájem o vizuální zobrazovací a dokumentační metody v architektuře a stavebnictví ho nakonec přivedl k vlastní filmové tvorbě.

27.4. Předseda ODS v Londýně potvrdil společné přístupy k EU

Šéf hlavní české opoziční strany ODS Mirek Topolánek v Londýně s labouristickým ministerským předsedou Tonym Blairem hovořil především o spolupráci při přípravě na české předsednictví v Evropské unii v prvním pololetí roku 2009.

Topolánek v rozhovoru s českými novináři poukázal na intenzitu svých nynějších styků s britskými politiky: "Sešel jsem se během tří týdnů se třemi britskými premiéry - bývalým, současným a budoucím, a tím myslím (vůdce Konzervativní strany) Davida Camerona." V předvečer jednání s Blairem se Topolánek v Praze sešel s jeho předchůdcem Johnem Majorem. "Pokud tím něco chci demonstrovat, tak to je velmi blízkou sounáležitost české a britské politiky," vysvětlil.

S Blairem v Londýně jednal také ale o důležitých vnitropolitických záležitostech, k nimž v obou zemích patří školství a zdravotnictví. ODS převzala, podle Topolánka, v oblasti vysokého školství právě od Blairových reforem.

"Británie je jedna ze zemí, která nám může dát zkušenosti ze (svého) nedávného předsednictví," řekl Topolánek. Na jednání s Blairem přišel s návrhem na spolupráci už při přípravě agendy českého předsednictví. Mezi shodnými body britské a české diplomacie v EU vyjmenoval zájem na reformě společné zemědělské politiky, liberalizaci a dokončení konstrukce vnitřního trhu, zájem na snížení byrokracie ve strukturách EU a omezení regulací.

27.4. Slovinci měli z nabídky Febiofestu největší zájem o český film Šťěstí

Filmová nabídka Febiofestu přilákala letos do slovenských kin více než 13.000 diváků, což je o tisícovku více než loni. Největší zájem byl o česko-německý film Bohdana Slámy Šťěstí. ČTK o tom informoval mluvčí Febiofestu Miro Ulman. "Letos Febiofest nabídl 140 filmů v rekordních šestnácti sekcích. Na 261 představení přišlo 13.042 diváků.

Nejvíce diváků (4300) shlédlo právě český film Šťěstí, jehož slovenskou premiérou v Bratislavě Febiofest začal. Na druhé příčce skončil španělský film Pedra Almodóvara Spoutej mě!, o který mělo zájem 500 diváků. První trojici uzavírá korejský film režiséra Kim Ki-duka Samaritánka s 420 zájemci.

České kinematografii se dařilo i v předcházejících ročnících. Loni měli slovenští diváci největší zájem o film Petra Zelenky Příběhy obyčejného šílenství a rok dříve byl nejsledovanějším filmem Nuda v Brně Vladimíra Morávka.

Novinkou letošního festivalu byla sekce Studentský film, ve které byly uvedené filmy studentů pražské FAMU a bratislavské VŠMU.

27.4. Vydání svazků StB z Česka na Slovensko brání chybějící dodatek

Vydání svazků někdejší komunistické Státní bezpečnosti (StB) z České republiky na Slovensko brání chybějící dodatek k mezivládní smlouvě. Upozornil na to předseda Ústavu paměti národa (ÚPN) Ján Langoš. Podle něho se v českých archivech nachází stále více než polovina svazků StB, které se týkají slovenských občanů.

"Současný mezinárodní stav mezi Slovenskem a Českem neumožňuje převzít do depozitářů na Slovensku slovenské archiválie, jež jsou uloženy v českých archivech," řekl dnes Langoš. ÚPN získal z Česka jen registr svazků StB týkajících se slovenských občanů, jež ale dosud nezveřejnil. Ke kompletním materiálům se dosud nedostal.

Čeští a slovenští ministři vnitra a obrany se shodli, že mezinárodní smlouva potřebuje dodatek. ÚPN se bude snažit získat materiály z Česka po volbách při jednáních s vládami obou zemí.

ÚPN by dal přednost tomu, kdyby se na Slovensko dostaly originály svazků StB. V úvahu však podle Langoše připadá i možnost, aby měl jeho úřad přístup k dokumentům prostřednictvím podobného českého orgánu.

V České republice archivují svazky StB ministerstva vnitra i obrany. Právě ministerstvo obrany má svazky rovněž i bývalé vojenské kontrarozvědky, která za vlády komunistů patřila k StB.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	3
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	5
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	14
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	28

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka